

AP19678460 «Білім берудің цифрлық трансформациясы жағдайында техникалық бейіндегі мамандарды ғылыми-кәсіби тілдік даярлауды қарқынлату» – ғ.ж. Жантасова Д.Д.

Өзектілігі: Мамандарды ғылыми-тілдік даярлау проблемасы бойынша зерттеулердің жеткіліксіздігі білім беру жүйесінде бар тәжірибе негізінде, оның ішінде цифрлық технологияларды қолдану бойынша эксперименттік ізденістер мен педагогикалық шешімдерді талап етеді. Цифрлық шындық негізінде технологиялық шешімдердің дамуын қамтамасыз ету маңызды, бұл техникалық университеттегі білім беру бағдарламалары шеңберінде ғылыми-тілдік дайындықты едәуір жақсарты алады. Осы тұрғыда ғылыми тілді оқытудың автоматтандырылған бағдарламалық өнімдерін енгізу арқылы ғылыми-кәсіби даярлық моделін құру ең өзекті болып отыр.

Жобаның мақсаты болашақ маманның адами капиталының ғылыми-шығармашылық әлеуетін іске асыру үшін білім беру жүйесінің цифрлық трансформациясы жағдайында техникалық бейіндегі мамандарды ғылыми-кәсіби тілдік даярлауды қарқынлату моделін әзірлеу және енгізу болып табылады.

Күтілетін және қол жеткен нәтижелер

- Кәсіби-техникалық дискурс саласындағы ғылыми стильдің негізгі тілдік құралдары анықталды. Техникалық бағыттағы мамандардың ғылыми-кәсіби қызметінің негізгі түрлері айқындалды.
- Болашақ мамандардың ғылыми-кәсіби құзыреттілігін қалыптастыратын тілдік құралдар мен тілдік білім беру жүйесінің цифрлық трансформациясының негізгі факторлары анықталды. Техникалық бағыттағы мамандарға арналған ғылыми дискурстық коммуникация сипаттамаларының жіктелісі әзірленді.
- Техникалық жоғары оқу орнындағы білім беру үдерісіне көпфакторлы SWOT-талдау жүргізіліп, техникалық мамандардың ғылыми-кәсіби тілдік дайындығының негізгі стратегиясы анықталды. Сондай-ақ, кәсіби-техникалық коммуникацияның ғылыми дискурсына сай тілдік білім беру жағдайына баға берілді.
- Техникалық мамандарды ғылыми-кәсіби тұрғыда тілдік даярлаудың лингводидактикалық негіздері айқындалды. Зерттеу нәтижелері талданып, техникалық бағыттағы мамандарды ғылыми тілге оқыту бойынша шаралар әзірленді.
- Техникалық мамандықтар бойынша мамандарды ғылыми-кәсіби тілдік дайындау моделі жасалды. Ғылыми-кәсіби тілге оқытуға арналған цифрлық оқу бағдарламасы әзірленді. Бұл бағдарлама модульдеріне ғылыми-техникалық дискурстың сегіз сипаттамасына сәйкес тілдік оқу контенті енгізілді.
- Модельді техникалық мамандарды даярлау оқу үдерісіне енгізудің алғашқы кезеңі іске асырылды. Модельді техникалық жоғары оқу орнының оқу үдерісіне енгізу алгоритмі әзірленді. Тау-кен факультетінің студенттері арасында ғылыми тілді меңгеру деңгейіне диагностика жүргізіліп, алдын ала тестілеу нәтижелеріне талдау жасалды.

1 сурет – Жоба аясында іс-шараларға қатысу

Зерттеу тобы:

1. Ғылыми жетекші, ШТ каф. мең-сі, п.ғ.к, қауымдастырылған профессор
Джантасова Д.Д.

<https://orcid.org/0000-0003-2595-3249> Researcher ID: P-7271-2017;

Scopus Author ID: 57189027014.

Зерттеу тобының құрамы:

2. Азимбаева Жанат Амантаевна, жауапты орындаушы, «Ә. Сагинов ат-ы КарТУ»
КеАҚ ОТЖМ каф-ның мең-сі.

ORCID ID : 0000-0002-9247-1138

Scopus Author ID: 55990394300

3. Тентекбаева Жулдыз Мухамедғалиевна, ғылыми қызметкер, педагогика
ғылымдарының магистрі, «Ә. Сагинов ат-ы КарТУ» КеАҚ ШТ каф-ның аға оқытушысы.

Researcher ID: GYD-4656-2022

ORCID ID: 0000-0002-9286-0352

Scopus Author ID: 56027539800

4. Айтбаева Салтанат Хамзақызы, ғылыми қызметкер, педагогика ғылымдарының
магистрі, «Ә. Сагинов ат-ы КарТУ» КеАҚ ШТ каф-ның аға оқытушысы.

ORCID ID: 0000-0002-7511-952X

5. Калиаскаров Нурбол Балтабаевич, ғылыми қызметкер, «Ә. Сагинов ат-ы
КарТУ» КеАҚ «БЖТ» каф-ның мең-сі.

ORCID ID 0000-0003-3684-14205

Scopus Author ID: 57201113007

Researcher ID Web of Science: ABC-2155-2020

Researcher ID in Publons: ABC-2155-2020

6. Дамиев Даниель Темиргалиевич - ғылыми қызметкер, техника ғылымдарының
магистрі, «Ә. Сагинов ат-ы КарТУ» КеАҚ ШТ каф-ның аға лаборанты.

ORCID ID 0000-0002-4245-6810

7. Кишенова Айнур Юсуповна, ғылыми қызметкер, «Ә. Сагинов ат-ы КарТУ»
КеАҚ ОТЖМ каф-ның аға оқытушысы.
ORCID ID 0000-0002-1494-6388
Researcher ID Web of Science: 23774690
8. Юрченко Василий Викторович - ғылыми қызметкер, «Ә. Сагинов ат-ы КарТУ»
КеАҚ «БЖТ» каф-ның мең-сі, PhD.
ORCHID 0000-0002-6543-1632
Scopus Author ID 57213756780

Жарияланымдар тізімі:

- 1) Azimbayeva Zh., Jantassova D., Kishenova A. Concept of academic discourse writing in the process of scientific training of technical specialists // Collection of scientific papers "The Interdisciplinary Current Challenges in Research, Education and Media". Pan-European University, 2023. – p.4-6. ISBN 978-80-8275-011-2.
- 2) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Айтбаева С.Х. Анализ влияния факторов цифровой трансформации на языковое образование // Проблемы современного педагогического образования, 2024.- №82(4). С.109-112.
- 3) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Stanislav Benčič Analysis of technical specialists' scientific training: the role of written academic discourse // Труды университета, 2024. – Караганда: КарТУ, №1(94). С.335-342. DOI 10.52209/1609-1825_2024_1_335
- 4) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Бритвина В.В. Анализ ключевых аспектов цифровой трансформации системы высшего образования // Вестник Карагандинского университета. Серия Педагогика – Караганда: КарУ, 2024. – №2(114). С.74-83. DOI: <https://doi.org/10.31489/2024ped2/74-83>
- 5) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Тентекбаева Ж.М. The role of scientific and technical discourse in the implementation of scientific language training of engineers // Высшая школа Казахстана, 2024. – Астана.– №3(47). С.61-69. DOI:10.59787/2413-5488-2024-47-3-61-69 <https://highedujournal.kz/index.php/1/article/view/278/73>
- 6) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А. Интенсификация научно-языковой подготовки инженеров (аспект лингводидактических положений) // Наукосфера, 2024. – Смоленск. – №9 (1). С. 137-142. DOI 10.5281/zenodo.13790141
- 7) Джантасова Д.Д., Rab Nawaz Lodhi, Калиаскаров Н.Б. Process analysis of scientific training for technical students // Труды университета, 2024. – Караганда: КарТУ. – №4(97).С.281-290
- 8) Джантасова Д.Д., Айтбаева С.Х. Scientific discourse characteristics of professional technical communication // Материалы XX Международной Конференции KAZTEA и ARELTA «Трансформационное обучение в контексте Казахстанского образования», Кокшетау, 2024. С. 83-86. <https://kaz-tea.kz/en/publications/article-collections/kaztea-proceeding-2024>
- 9) Джантасова Д.Д. Обучение научно-техническому дискурсу специалистов инженерного профиля в условиях цифровой трансформации // Материалы I международной научно-практической конференции «Татары Казахстана: история, культура, язык, литература», Кокшетау, 2024. - С. 59-67.
- 10) Damira Jantassova , Daniel Churchill , Zhuldyz Tentekbayeva and Saltanat Aitbayeva. STEM Language Literacy Learning in Engineering Education in Kazakhstan. Educ. Sci. 2024, 14(12), 1352. (CiteScore 2023 = 4.8, процентиль = 81, область науки: Education). <https://www.mdpi.com/2227-7102/14/12/1352>
- 11) Damira Jantassova , Andrew David Hockley , Nurbol Kaliaskarov Zhanat Azimbayeva. Research Proficiency of Engineers: Analysis of the Mass Survey. TEM Journal. 2025.- Volume 14, Issue 2, pages 1303-1312, ISSN 2217-8309, DOI: 10.18421/TEM142-31, https://www.temjournal.com/content/142/TEMJournalMay2025_1303_1312.html
- 12) Damira Jantassova, Daniyel Damiyev. Design of the framework for stem language training in engineering education. Foreign Languages Department, Abylkas Saginov Karaganda Technical University // Higher education in Kazakhstan, 2025. -№ 2(50) <https://highedujournal.kz/index.php/1/article/view/447/112>
- 13) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А. Научный дискурс в профессионально-технической коммуникации : монография / Д. Д. Джантасова, Ж. А. Азимбаева. – Алматы : Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова, 2025. – 229 с. – ISBN 978-601-1234-56-7.
- 14) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Юрченко В.В. Разработка мер по научно-языковой подготовке stem специалистов.// Информационно-коммуникационные технологии в педагогическом образовании, 2025. № 4 (97). С. 48-53. <https://elibrary.ru/item.asp?id=82453828>

Свидетельства о государственной регистрации прав на объект авторского права:

- 1) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Калиаскаров Н.Б. Оценка системы научной подготовки инженерно-технических кадров: материалы комплексного исследования потребностей преподавателей. Свидетельство о внесении сведений в государственный

реестр прав на объекты, охраняемые авторским правом (№40183 от 03 ноября 2023).

2) Джантасова Д.Д., Тентекбаева Ж.М., Айтбаева С.Х. Оценка потребностей технического вуза в научно-языковой составляющей подготовки специалистов технического профиля. Свидетельство о внесении сведений в государственный реестр прав на объекты, охраняемые авторским правом (№49358 от 2 сентября 2024).

3) Джантасова Д.Д., Азимбаева Ж.А., Тентекбаева Ж.М., Айтбаева С.Х. Определение языковых средств в формировании научной компетенции будущего специалиста. Свидетельство о внесении сведений в государственный реестр прав на объекты, охраняемые авторским правом (№49529 от 10 сентября 2024).

4) Джантасова Д.Д., Тентекбаева Ж.М., Дамиев Д.Т. Цифровая программа обучения научному языку в профессиональной подготовке STEM специалистов. Свидетельство о внесении сведений в государственный реестр прав на объекты, охраняемые авторским правом (№59883 от 17 июня 2025).

5) Джантасова Д.Д., Тентекбаева Ж.М., Айтбаева С.Х. Модель научно-профессиональной языковой подготовки специалистов технических специальностей. Свидетельство о внесении сведений в государственный реестр прав на объекты, охраняемые авторским правом (№59599 от 11 июня 2025).

Ықтимал пайдаланушыларға арналған ақпарат:

Зерттеу нәтижелері техникалық салаларда ғылыми-кәсіби тілді оқыту бойынша дайын цифрлық бағдарлама түрінде коммерцияландырылады және ғылыми білімді дамытуға қажетті тыңдаушылардың кең ауқымына ұсынылады. Цифрлық бағдарлама техникалық салалармен, өндіріспен байланысты болашақ мамандар санатында ғана емес, сонымен қатар біліктілігін арттыруды қажет ететін жұмыс істеп тұрған өндірістік инженерлерде, сондай-ақ бейресми білім беру бағдарламаларының тыңдаушылары ретінде тілек білдірушілердің кез келген санатында үлкен қызығушылық тудыруы мүмкін.

Қолдану саласы:

жобаның нәтижелерін жоғары білім педагогикасы, лингвистика, психология сияқты ғылым салаларында қолдануға болады, сонымен қатар әртүрлі тілдік сараптамалар жүргізу үшін қызықты болуы мүмкін.

Мәліметтің жаңартылған күні: 01.07.2025 ж.